

Témakörök

I. Az ember és környezete — alkalmazkodás vs átalakítás

- Mitől marad egyensúlyban az ember és természet viszonya? Milyen folyamatok billenthetik ki ebből és mikor beszélhetünk természetrombolásról? (alkalmazkodás a környezeti erőforrásokhoz, környezetmanagement vs hosszú távon nem fenntartható gazdálkodási formák, az erőforrások túlhasználása/kizsákmányolása, állatok és növények kiirtása, környezetszennyezés, irtásos/égetéses földművelés)
- Hogyan változik meg a környezet az ember által az ember által behozott állatok és növények miatt? (biodiverzitás csökkenése) Hogyan hat ez a társadalomra és az egyes emberre? (specializáció, táplálkozási problémák, hiánybetegségek, alultápláltság)
- Hogyan reagál az ember a globális okok miatt megváltozó környezetre és hogyan a saját maga által tudatosan vagy öntudatlanul átalakított környezetre (klímaváltozás, reziliencia, új állatok és növények, migráció)

II. A táj

- Hogyan választja ki az ember az időszakos vagy állandó település helyszínét? (víz, domborzat, erőforrások, megközelíthetőség, védettség, vonzáskörzet /site catchment/, nyersanyagforrások közelsége)
- Az adott környezeti, társadalmi és technológiai viszonyok közt hogyan alakul a környezet eltartó képessége, milyen nagyságú települések lehetnek, hogyan oszlanak el a térben? Milyen kapcsolatok vannak közöttük és hogyan függenek egymástól (utak, láthatóság, egyenlőség vs hierarchia, hálózatok és az abban betöltött szerep, ágens alapú modellezés /ABM/)

III. Erdő/víz/termőföld/nyersanyagok régészete

- Hogyan aknázza ki az ember a környezet nyújtotta lehetőségeket és milyen tényezők befolyásolják ezt? (fogyasztás ciklikussága, vadászott állatok és gyűjtött növények kiválasztása, halászat, építőfa, tűzifa, egyéb (pl. tetőfedésre alkalmas) építőanyag, nyersanyagok elérhetősége)
- Milyen változó viszonyok jellemzik a környezet, technológia és társadalom kapcsolatrendszerét?
- Milyen hatást gyakorol az adott időszak földművelésére és állattartására a környezet? (talajok, erdők, legelők)
- Hogyan védekezik az ember a víz ellen, hogyan használja ki erejét, hogyan pótolja hiányát? (gátak, kutak, területhasználat változása az áradások függvényében)

IV. Szimbolikus táj

- Hogyan alakítja az ember környezetét tájjá, milyen eszközökkel és hogyan ad jelentést neki?
- Milyen terepformákat használ az ember a táj értelmezésére? Milyen módon értelmezik a tájat a temetők? (tellek, kurgánok, árkok, sáncok, földművek, geoglifák, kőkonstrukciók)
- Hogyan használja a tájat az ember mentális térképként? Milyen cselekvésmódok értelmezik a közösség tagjai számára a szimbolikus tájat? (processzió, rituálé, strukturált depozitumok)
- Melyek a környezetnek azon helyei, melyet az adott kultúra szakrálisnak ill. metafizikusnak tart és mindez hogy bizonyítható régészetileg? (barlangok, források, mocsarak, átkelők, magaslatok, hegyormok)

Az elméleti és módszertani megközelítések mellett esettanulmányokat is szívesen várunk.